

Borås kommun

joakim.cannerfors@boras.se

Beslut efter uppföljning för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Målsrydskolan

i Borås kommun

Uppföljning av tillsyn i Målsrydskolan

Skolinspektionen genomförde tillsyn av Borås kommun under hösten 2016. Skolinspektionen fattade den 12 december 2016 beslut efter tillsyn för Målsrydskolan. Skolinspektionen har nu gjort en uppföljning av de brister som framkom i detta beslut. Uppföljningen bygger på en redovisning av vidtagna åtgärder som Borås kommun inkom med 15 mars 2017 samt det uppföljningsbesök som genomfördes den 27 april 2017.

Sammanfattning av kvarstående brister

Enligt Skolinspektionens bedömning är nedanstående brister ännu ej tillfullo åtgärdade. Skolinspektionen konstaterar att Borås kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

Skolinspektionens ingripande

Arbetsområde	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling		
Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.	Föreläggande	2017-09-29
6. Styrning och utveckling av verksamheten		
Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras.	Föreläggande	2017-09-29
Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och	Föreläggande	2017-09-29

Beslut

2017-06-20

3 (12)

Dnr 43-2016:4688

	dokumenterar de beslutade åtgärderna.		
	Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras.	Föreläggande	2017-09-29

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattning av avhjälpna brister

Arbetsområde	Typ av ingripande
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	
Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet.	Brist avhjälp
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	
Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.	Brist avhjälp

Skolinspektionens beslut

Vid uppföljning av tidigare beslut konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen inte avhjälp samtliga påtalade brister vid Målsrydskolan. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen skyndsamt vidtar åtgärder för att avhjälpa de brister som kvarstår.

Skolinspektionens avslutar tillsynen avseende de brister som har avhjälp.

Föreläggande***Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling***

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Borås kommun att senast den 29 september 2017 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beskrivning av arbetsområdet

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Borås kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Åtgärder

Rektor ska säkerställa att utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

Motivering till bedömning av brist***Skolinspektionens tidigare beslut***

Skolinspektionen bedömde i beslut den 12 december 2016 att det fanns brister i arbetet med att tillförsäkra alla elever vid skolenheten trygghet och studiero. Huvudmannen förelades därför att senast den 15 mars 2017 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. Enligt beslutet framkom en enhetlig bild av att elevernas fokus inte låg på lektionsinnehållet, vilket enligt Skolinspektionens bedömning, inverkade på studieron och på elevernas möjligheter att koncentrera sig på lektionsinnehåll och arbetsuppgifter. Därtill bedömde Skolinspektionen att alla elever inte tillförsäkrades tillräcklig trygghet på skolenheten eftersom kränkningar förekom dagligen samt att det fanns platser på skolan där eleverna kände sig otrygga.

Huvudmannens redovisade åtgärder

Huvudmannen har den 15 mars 2017 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder utifrån Skolinspektionens beslut om föreläggande. Av redovisningen framgår att skolenheten genomfört en enkätundersökning som eleverna fått besvara, med frågor om studiero och trygghet. På frågan "Får du arbetsro i skolan?" så svarar 10 av 96 elever "ja", övriga svarar "ibland" eller "nej". Det framgår även att klasserna på olika sätt arbetat för att skapa trygghet och studiero, till exempel genom värderingsövningar och enskilda samtal med berörda elever. På skolenheten har de även genomfört två dagar med gemensamma aktiviteter med syfte att öka sammanhållningen och tryggheten. I varje klass finns dessutom "Kamratstödjare" som varje månad får uppdrag att genomföra med sin klass. Dessa uppdrag kan till exempel handla om insatser mot kränkningar.

Huvudmannens redovisning visar att eleverna upplever att de är trygga på skolan. Av redovisningen framgår exempelvis att antalet rastvakter utökats, gemensamma rastaktiviteter införts och tillsynen vid omklädningsrummen har utökats. Dessutom har låsen på toaletterna bytts ut eftersom de tidigare låsen kunde gå i baklås, vilket gjorde att eleverna inte kände sig trygga på toaletterna.

Skolinspektionens uppföljningsbesök

Vid Skolinspektionens uppföljningsbesök den 27 april 2017 intervjuas rektorn som uppger att det inte är studiero i alla klasser. Detta bekräftar även representanter för elevhälsan vid Skolinspektionens intervju. De lärare som Skolinspektionen träffar uppger att de tycker att det är studiero på de lektioner där de undervisar och att de kan bedriva den undervisning som är planerad, men att de känner till att det finns klasser på skolan där det inte är studiero.

Angående resultaten på den enkät som huvudmannen redovisat uppger rektorn att lärarna på skolenheten resonerat om varför endast 10 av eleverna svarat att de har arbetsro i skolan. Rektorn säger dock att hon inte vet om lärarna har pratat med eleverna om resultatet. Vid Skolinspektionens intervju med lärare säger de som förklaring till varför eleverna inte upplever att de har studiero, att elever kan ha svårt att se att studieron förändras, eftersom de kan ha svårt att jämföra över tid. Lärarna säger även att eleverna vill att det ska vara knäpptyst för att det ska uppleva det som studiero.

Vid de elevintervjuer som Skolinspektionen genomfört vid uppföljningsbesöket säger eleverna att de fortfarande inte har studiero på lektionerna. Eleverna

säger att den bristande studieron inverkar så att de har svårt att koncentrera sig på sina arbetsuppgifter, att andra elever stör så mycket så att de istället får ta med sig arbetsuppgifter hem för att hinna slutföra dem.

Eleverna säger även att om det inträffar incidenter vid fotbollsplanen, som tidigare var en plats som upplevdes otrygg, så finns det vuxna som kan ta hand om det. Eleverna säger att om det skulle hända något så kan lärarna stänga av fotbollsplanen, eller stänga av elever från fotbollsplanen, för att lösa konflikter som uppstått och lösa situationer. Enligt eleverna förekommer det sällan några incidenter vid gungorna, som tidigare var en plats för konflikter.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Skolinspektionens bedömning vid uppföljning av tillsynen

Skolinspektionen bedömer att det fortfarande finns brister i studieron för eleverna på Målsrydskolan. Trots att lärarna menar att det till viss del blivit bättre sedan förra tillsynsbesöket är det fortfarande ett stort antal elever som inte har tillräcklig studiero för att kunna tillgodogöra sig undervisningen. Den bilden framträder även av uppgifter från både rektor och elevhälsa. Att det inte råder studiero strider mot författningarnas krav.

Skolinspektionen bedömer att tillräckliga åtgärder vidtagits för att utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet.

Bedömningarna görs utifrån inkommen dokumentation samt den information som framkommit vid Skolinspektionens uppföljningsbesök.

Motivering till val av verktyg

Borås kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Borås kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Borås kommun att senast den 12 oktober 2017 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beskrivning av arbetsområdet

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Borås kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Rektorn ska följa upp skolenhetens kunskapsresultat. Uppföljningen ska genomföras i relation till de nationella målen och dokumenteras. Rektorn ska utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumentera de beslutade åtgärderna.

Rektorn ska planera för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomföra dessa. Planeringen och åtgärderna ska dokumenteras.

*Motivering till bedömning av brist**Skolinspektionens tidigare beslut*

Skolinspektionen bedömde i beslut den 12 december 2016 att det fanns brister i Målsrydskolans systematiska kvalitetsarbete. Huvudmannen förelades därför att senast den 15 mars 2017 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. Enligt beslutet följde inte rektorn upp resultaten i alla de ämnen och årskurser där det finns nationella kunskapskrav. De enda kunskapsresultat som följdes upp och dokumenterades på enhetsnivå var resultaten i matematik i alla årskurser, resultaten i svenska i årskurs 3 och 6, och resultaten i engelska i årskurs 6. Övriga kunskapsresultat följdes endast upp på individnivå av undervisande lärare. Eftersom en uppföljning av kunskapsresultaten saknades kunde skolenhetens resultat inom alla ämnen enligt Skolinspektionens bedömning inte analyseras av rektor och lärare. Därmed kunde rektor inte heller besluta om utvecklingsåtgärder inom alla delar av utbildningen utifrån en uppföljning och analys av resultaten.

Huvudmannens redovisade åtgärder

Huvudmannen har den 15 mars 2017 till Skolinspektionen inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder. I redovisningen anges att de på skolenheten, i mars och april 2017, utvecklat ett årshjul för hur det systematiska kvalitetsarbetet ska bedrivas. I detta årshjul finns datum för uppföljning och analys av resultaten inplanerade. Det framgår även att de i juni 2017 ska analysera nya resultat i enlighet med detta årshjul.

Huvudmannen har den 18 april 2017 till Skolinspektionen även inkommit med kompletterande redovisning avseende det systematiska kvalitetsarbetet på skolenheten. Av redovisningen framgår att lärarna på skolenheten använder sig av en digital plattform där de dokumenterar måluppfyllelsen i alla ämnen för alla årskurser. Lärarna har under våren 2017 fått utbildning i dokumentationssystemet för att de ska kunna använda det, och har även avsatt tid i arbetslagen för att kunna diskutera och stötta varandra i hur de ska arbeta i systemet. Det framgår även att lärarna den 9 mars 2017 analyserade förra läsårets resultat vad det gäller samtliga betyg i årskurs 6 och nationella prov för årskurs 3 och 6.

Skolinspektionens uppföljningsbesök

Rektorn säger vid Skolinspektionens intervju vid uppföljningsbesöket den 27 april att hon kommer att sammanställa resultaten som lärarna rapporterar in så att de kan analysera måluppfyllelsen i alla ämnen i alla årskurser under junidagarna 2017.

Rättslig reglering

Skollagen anger att det är rektors ansvar att se till att det vid skolenheten genomförs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Enligt läroplanen ansvarar rektorn för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) innebär systematiskt och kontinuerligt att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt med fokus på en långsiktig utveckling. Varje skolenhet måste därför hitta sina former och rutiner för kvalitetsarbetet. Utgångspunkten är alltid densamma, att identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen. Rektor bör se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser, skapa rutiner och former för dokumentation som är effektiva och ändamålsenliga för enhetens kvalitetsarbete, samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom enheten.

Skolinspektionens bedömning vid uppföljning av tillsynen

Skolinspektionen bedömer att det fortfarande finns brister i skolenhetens systematiska kvalitetsarbete. Rektorn följer inte upp kunskapsresultaten i alla de ämnen och årskurser där det finns kunskapskrav.

De uppföljningar som rektorn och personalen under vårterminen 2017 gjort, består av sammanställning och analys av resultaten på de nationella proven för årskurs 3 och 6, samt en uppföljning av betygsutfallet för höstterminen 2016 i årskurs 6. Därmed saknas dokumentation och uppföljning av resultaten i NO- och SO-ämnen i årskurs 3 där det också finns kunskapskrav, det vill säga en sammanställning av hur stor andel av eleverna som har uppnått de kunskapskrav som minst ska uppnås i årskurs 3. Det saknas även en analys av de samlade resultaten för skolenheten. Rektorn kan därmed fortfarande inte besluta om, planera och dokumentera nödvändiga utvecklingsåtgärder i relation till de nationella målen.

Motivering till val av verktyg

Borås kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Borås kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Avhjälpt brist i verksamheten

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Beskrivning av arbetsområdet

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Borås kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet. (5 kap. 3 § skollagen)

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Borås kommun avhjälpt denna brist.

Motivering

Skolinspektionen bedömer att det vid uppföljningen av tillsynen inte har framkommit annat än att Borås kommun avhjälpt dessa brister. Denna bedömning görs utifrån kommunens skriftliga redovisning samt vad som framkom vid Skolinspektionens uppföljningsbesök.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt

värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Borås kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Borås kommun avhjälpit denna brist.

Motivering

Skolinspektionen bedömer att det vid uppföljningen av tillsynen inte har framkommit annat än att Borås kommun avhjälpit dessa brister. Denna bedömning görs utifrån kommunens skriftliga redovisning samt vad som framkom vid Skolinspektionens uppföljningsbesök.

Skolinspektionen avslutar härmed tillsynen avseende de brister som bedöms som avhjälpna.

Beslut

2017-06-20

12 (12)

Dnr 43-2016:4688

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson
Enhetschef

Maria Larsson
Föredragande /Utredare